

IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

ODLOČBA SVETA

z dne 27. novembra 2009

o evropskem letu prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva (2011)

(2010/37/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

eno temeljnih načel EU. Prostovoljne dejavnosti lahko prispevajo k blaginji posameznikov in usklajenemu razvoju evropskih družb.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 308 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Pogodba uvaja državljanstvo Evropske unije (EU), ki dopolnjuje nacionalno državljanstvo zadevnih držav članic in je pomemben element krepitve in varovanja procesa evropske integracije.

(2) Spodbujanje aktivnega državljanstva je bistvenega pomena za krepitev povezanosti državljanov in razvoj demokracije.

(3) „Evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva“ bo pomagalo ponazoriti, da je prostovoljstvo ena od ključnih razsežnosti aktivnega državljanstva in demokracije, s katero se uresničujejo evropske vrednote, kot sta solidarnost in nediskriminacija, in ki prispeva k usklajenemu razvoju evropskih družb.

(4) Prostovoljne dejavnosti prinašajo bogato učno izkušnjo, omogočajo razvoj družbenih veščin in kompetenc ter prispevajo k solidarnosti. Delo, ki ga opravljajo prostovoljci vseh starosti, je ključno za razvoj demokracije, ki je

(5) Ob ustreznem upoštevanju posebnih razmer v vsaki državi članici in vseh oblik prostovoljstva pomeni izraz „prostovoljne dejavnosti“ vse oblike prostovoljnih dejavnosti, bodisi formalne, neformalne ali priložnostne, ki jih oseba opravlja po svoji svobodni volji in izbiri in na podlagi lastne motiviranosti ter je ne zanima finančni dobiček. Takšne dejavnosti koristijo posameznemu prostovoljcu, skupnostim in družbi kot celoti. Z njimi se lahko posamezniki in združenja odzovejo na človeške, družbene, medgeneracijske ali okoljske potrebe in skrbi, pogosto pa so namenjene podpori neprofitnih pobud organizacij ali skupnosti. Prostovoljne dejavnosti ne nadomeščajo poklicnih, plačanih zaposlitvenih priložnosti, temveč dodajajo vrednost družbi.

(6) V hitro spreminjajočih se družbah je treba zagotoviti učinkovite podporne ukrepe za prostovoljne dejavnosti, da bi lahko pri njihovem izvajanju sodelovalo več ljudi. Zato je pomembno podpirati vzajemno učenje ter izmenjavo in razvoj dobrih praks na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter na ravneh Skupnosti.

(7) Na medvladni konferenci leta 1997 je bila sprejeta Deklaracija 38 o prostovoljnih dejavnostih, ki je bila priložena Sklepni listini Amsterdamske pogodbe in priznava pomemben prispevek prostovoljnih dejavnosti k razvoju družbene solidarnosti.

(8) Komisija je v Sporočilu iz junija 1997 o podpiranju vloge prostovoljnih organizacij in ustanov v Evropi poudarila tri vidike prostovoljskih organizacij in ustanov: gospodarski vidik v smislu odpiranja delovnih mest, socialni vidik kot prispevek k opredelitvi socialne politike in s tem k družbenemu napredku ter politični vidik glede krepitve demokracije, državljanstva in državljanske udeležbe.

⁽¹⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

- (9) Svet in države članice so v resolucijah Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 27. junija 2002 in z dne 16. novembra 2007 ter v priporočilu z dne 20. novembra 2008 priznali „prostovoljne dejavnosti“ kot ključni vidik na področju mladine ter se dogovorili o skupnih ciljih za prostovoljne dejavnosti mladih in o mobilnosti mladih po EU.
- (10) V mnenju z dne 13. decembra 2006 „Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o prostovoljnem delu – Vlogi in vplivu v evropski družbi“⁽¹⁾ je Evropski ekonomsko-socialni odbor pozval Komisijo, naj „razglasi leto prostovoljcev in nato čim prej objavi belo knjigo o prostovoljnih dejavnostih in aktivnem državljanstvu v Evropi“.
- (11) Evropski parlament je marca 2008 sprejel Poročilo o prispevku prostovoljnih dejavnosti h gospodarski in družbeni koheziji, v katerem države članice ter regionalne in lokalne organe spodbuja k priznavanju koristnosti prostovoljnih dejavnosti pri krepitvi družbene in gospodarske kohezije.
- (12) Evropski parlament je julija 2008 sprejel pisno izjavo, v kateri je pozval k razglasitvi evropskega leta prostovoljstva v letu 2011.
- (13) Prostovoljne dejavnosti so cilj več programov in mrež Skupnosti, ki se med drugim osredotočajo na mobilnost pri prostovoljnih dejavnostih za ljudi vseh starosti, kot so program vseživljenjskega učenja⁽²⁾, program „Evropa za državljane“⁽³⁾ in Evropska prostovoljna služba programa Mladi v akciji⁽⁴⁾.
- (14) Po vsej Evropi se izvaja veliko različnih prostovoljnih dejavnosti, ki jih je treba ohranjati in še naprej razvijati.
- (15) Možnosti prostovoljnih dejavnosti še niso v celoti izkoriščene. Evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva bo priložnost, da se na evropski ravni dokaže, da prostovoljne dejavnosti povečujejo državljansko udeležbo in lahko prispevajo h krepitvi občutka pripadnosti in zavezanosti državljanov svoji družbi na vseh ravneh, tj. lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.
- (16) Leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva bi lahko prispevalo tudi k obravnavanju neenakosti med spoloma na področju prostovoljnega dela, na primer v zvezi s sektorji in dejavnostmi, v katerih moški in ženske sodelujejo, ali v zvezi z zastopanstvo na vodilnih mestih na tem področju.
- (17) Leto 2011 bo deseta obletnica mednarodnega leta prostovoljcev, ki so ga leta 2001 razglasili Združeni narodi.
- (18) Ta odločba določa finančni okvir, ki bo prednostni referenčni okvir za proračunski organ v smislu točke 37 Medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju⁽⁵⁾ z dne 17. maja 2006.
- (19) Zaradi potrebe po nadnacionalni izmenjavi informacij in razširjanju dobrih praks v vsej Skupnosti ciljev za predlagano evropsko leto ni mogoče v celoti doseči na ravni držav članic, ampak se lahko zaradi obsega predlaganih ukrepov bolje dosežejo na ravni Skupnosti. V skladu z načelom sorazmernosti, kot je določeno v členu 5 Pogodbe, ta odločba ne presega okvirov, potrebnih za doseganje teh ciljev –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Vsebina

Leto 2011 se razglasi za „evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva“ (v nadaljnjem besedilu: evropsko leto).

Člen 2

Cilji

Splošni cilj evropskega leta je spodbujati in podpirati prizadevanja Skupnosti, držav članic, lokalnih in regionalnih organov, zlasti z izmenjavo izkušenj in dobrih praks, da bi se v civilni družbi ustvarili ugodni pogoji za prostovoljstvo v Evropski uniji (EU) in povečala prepoznavnost prostovoljnih dejavnosti v EU.

⁽¹⁾ UL C 325, 30.12.2006, str. 46.

⁽²⁾ Sklep št. 1720/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o uvedbi akcijskega programa na področju vseživljenjskega učenja (UL L 327, 24.11.2006, str. 45).

⁽³⁾ Sklep št. 1904/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi programa Evropa za državljane za spodbujanje aktivnega evropskega državljanstva za obdobje 2007–2013 (UL L 378, 27.12.2006, str. 32).

⁽⁴⁾ Sklep št. 1719/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2006 o uvedbi programa Mladi v akciji za obdobje 2007–2013 (UL L 327, 24.11.2006, str. 30).

⁽⁵⁾ UL C 139, 14.6.2006, str. 1.

Cilji evropskega leta so:

1. vzpostavljanje ugodnega okolja za prostovoljstvo v EU– uveljavljanje prostovoljstva kot načina za spodbujanje državljanske udeležbe in dejavnosti na medosebni ravni v EU in odzivanje na obstoječe upravne in zakonske ovire za prostovoljne dejavnosti, če je to ustrezno in potrebno;

2. okrepitev pristojnosti organizatorjev prostovoljnih dejavnosti za izboljšanje njihove kakovosti– podpora prostovoljnimi dejavnostim in pomoč organizatorjem pri izvajanju novih oblik prostovoljnih dejavnosti ter spodbujanje mrežnega povezovanja, mobilnosti, sodelovanja in sinergij znotraj civilne družbe ter med civilno družbo in drugimi sektorji v EU;

3. priznavanje prostovoljnih dejavnosti– spodbujanje ustreznih pobud za posameznike, podjetja in organizacije za razvoj prostovoljstva ter prizadevanje za priznavanje veščin in kompetenc, pridobljenih s prostovoljnim delom, pri oblikovalcih politike, organizacijah civilne družbe, javnih ustanovah, v sektorju formalnega in neformalnega izobraževanja ter pri delodajalcih na ravni EU in v državah članicah;

4. krepitev ozaveščenosti o koristih in pomembnosti prostovoljstva– prizadevanja za boljšo splošno ozaveščenost o pomembnosti prostovoljstva kot izraza državljanske udeležbe, ki prispeva k vprašanju v skupnem interesu vseh držav članic, kot sta skladen družbeni razvoj in socialna kohezija.

Člen 3

Zadevne pobude

1. Ukrepi, ki bodo sprejeti za doseganje ciljev iz člena 2, lahko vključujejo naslednje pobude na ravni Skupnosti in nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, ki so povezane s cilji evropskega leta:

- (a) izmenjava izkušenj in dobrih praks;
- (b) izvedba študij in raziskav ter razširjanje njihovih rezultatov;
- (c) konference in dogodki za spodbujanje razprav in krepitev ozaveščenosti o pomembnosti in vrednosti prostovoljnih dejavnosti, ki spodbujajo vključenost državljanov, ter za počastitev prizadevanj prostovoljcev in njihovih organizacij;

(d) konkretne pobude v državah članicah namenjene spodbujanju ciljev evropskega leta; vsaj 25 % skupnega letnega proračuna se bo uporabilo za ta namen;

(e) informativne in promocijske kampanje za posredovanje ključnih sporočil.

Podrobnosti o ukrepih iz prvega pododstavka so navedene v Prilogi.

2. Skupnost lahko financira projekte s sredstvi iz obstoječih programov Skupnosti.

Člen 4

Sodelovanje z državami članicami

Do 28. februarja 2010 vsaka država članica imenuje organ, odgovoren za organizacijo njenega sodelovanja v evropskem letu (v nadaljnjem besedilu: nacionalni usklajevalni organ) in o tem imenovanju obvesti Komisijo.

Pri izvajanju svojih dejavnosti, zlasti pri oblikovanju nacionalnega programa, se nacionalni usklajevalni organ tesno posvetuje in sodeluje s številnimi različnimi udeleženiimi stranmi, vključno z organizacijami civilne družbe in po potrebi z nacionalnimi agencijami ali kontaktnimi točkami ustreznih programov Skupnosti.

Nacionalni program in prednostne naloge evropskega leta se določijo v skladu s cilji iz člena 2 in podrobnostmi o ukrepih iz Priloge.

Člen 5

Usklajevanje in izvajanje na ravni Skupnosti

Komisija organizira srečanja nacionalnih usklajevalnih organov za usklajevanje izvajanja evropskega leta in izmenjavo informacij o izvajanju na nacionalni ravni.

Komisija organizira tudi srečanja predstavnikov evropskih organizacij ali organov, ki so dejavni na področju prostovoljstva, in zainteresiranih strani za pomoč Komisiji pri izvajanju evropskega leta na ravni Skupnosti.

Komisija izvaja evropsko leto na ravni Skupnosti.

Pri dejavnostih bodo sodelovali države članice, Evropski parlament, Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij.

Člen 6

Finančne določbe

1. Ukrepi iz dela A Priloge, ki se izvajajo v vsej Skupnosti, so podlaga za dodelitev javnega naročila ali donacij, ki se financirajo iz splošnega proračuna Evropskih skupnosti.

2. Ukrepi iz dela B Priloge, ki se izvajajo v vsej Skupnosti, so lahko sofinancirani iz splošnega proračuna Evropskih skupnosti.

3. Komisija v skladu s postopkom iz dela C Priloge vsakemu nacionalnemu usklajevalnemu organu dodeli subvencijo.

Člen 7

Proračun

1. Znesek finančnih sredstev za izvajanje te odločbe v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2011 je 8 000 000 EUR.

2. Letna proračunska sredstva odobri proračunski organ v mejah finančnega okvira.

Člen 8

Mednarodno sodelovanje

Komisija lahko za namene evropskega leta sodeluje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, zlasti z Združenimi narodi in Svetom Evrope, ter si prizadeva za prepoznavnost sodelovanja EU.

Člen 9

Doslednost in dopolnjevanje

Komisija in države članice zagotovijo, da so ukrepi iz te odločbe skladni z drugimi programi in pobudami Skupnosti ter nacionalnimi in regionalnimi programi in pobudami, ki prispevajo k uresničevanju ciljev evropskega leta.

Člen 10

Zaščita finančnih interesov Skupnosti

1. Pri izvajanju dejavnosti, financiranih na podlagi te odločbe, Komisija zagotovi, da se finančni interesi Skupnosti ščitijo s preventivnimi ukrepi za boj proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim, z učinkovitimi pregledi in izterjavo neupravičeno plačanih zneskov, v primeru odkritih nepravilnosti pa tudi z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračalnimi kaznimi v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ⁽¹⁾, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ⁽²⁾, in Uredbo (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ⁽³⁾.

2. Pri ukrepih Skupnosti, financiranih na podlagi te odločbe, pomenijo nepravilnosti iz člena 1(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 2988/95 vsako kršitev določb zakonodaje Skupnosti ali vsako neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti, ki izhaja iz dejanja ali opustitve dejanja gospodarskega subjekta in ki vpliva ali bi lahko vplivalo na splošni proračun Skupnosti ali proračune, ki jih te upravljajo, z neutemeljeno postavko odhodkov.

3. Komisija zmanjša, zaustavi ali izterja izplačilo finančne pomoči, dodeljene za ukrep, če ugotovi nepravilnosti, zlasti nespoštovanje določb te odločbe ali posamezne odločbe ali pogodbe o dodelitvi finančne podpore, ali če se izkaže, da se je ukrep močno spremenil, ne da bi bila Komisiji poslana vloga za odobritev spremembe, sprememba pa ni skladna z značilnostmi ali izvedbenimi pogoji ukrepa.

4. Če upravičenec ne upošteva rokov ali če izvajanje ukrepa le delno upraviči dodeljeno finančno pomoč, Komisija od njega zahteva, da v določenem roku predloži svoje stališče. Če odgovor upravičenca ni zadovoljiv, lahko Komisija prekine finančno pomoč in zahteva vračilo že plačanih zneskov.

⁽¹⁾ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

5. Vsako neupravičeno izplačilo je treba vrniti Komisiji. Zneskom, ki ne bodo vrnjeni pravočasno, bodo prištete zamudne obresti v skladu s pogoji iz Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽¹⁾.

Člen 11

Spremljanje in vrednotenje

Komisija do 31. decembra 2012 Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o izvajanju, rezultatih in celoviti oceni pobud iz te odločbe.

Člen 12

Začetek veljavnosti

Ta odločba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 27. novembra 2009

Za Svet

Predsednica

L. ADELSON LILJEROTH

⁽¹⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

PRILOGA

Podrobnosti o ukrepih iz člena 3

Vodilno načelo je, da bo izvajanje evropskega leta temeljilo na lastništvu, široki mobilizaciji ter dejavnem sodelovanju civilne družbe in drugih zainteresiranih strani. Poleg tega bo izvajanje potekalo v obliki naslednjih ukrepov:

A. NEPOSREDNE POBUDE SKUPNOSTI

Financiranje se bo pretežno izvajalo v obliki neposrednega nakupa blaga in storitev na podlagi obstoječih okvirnih pogodb. Lahko je tudi v obliki nepovratnih sredstev.

1. Informativne in promocijske kampanje, ki vključujejo:

- odmevne dogodke in forume za izmenjavo izkušenj in dobrih praks,
- tekmovanja z nagradami ali brez njih,
- sodelovanje z zasebnim sektorjem, izdajatelji radijskih in televizijskih programov in drugimi mediji kot partnerji pri razširjanju informacij o prostovoljnih dejavnostih in evropskem letu,
- pripravo gradiva in pripomočkov za medije, ki bodo na voljo v vsej EU za povečanje zanimanja javnosti,
- ukrepe za javno objavljanje rezultatov in večjo prepoznavnost programov, projektov in pobud Skupnosti, ki prispevajo k ciljem evropskega leta,
- vzpostavitev informacijske strani na spletni strani Europa, vključno s portalom za nosilce projektov v zvezi s prostovoljstvom, ki jih bo vodil po različnih programih in pobudah Skupnosti.

2. Druge pobude:

- raziskave in študije na ravni Skupnosti za oceno in poročanje o pripravi, učinkovitosti, vplivu in dolgoročnem spremljanju evropskega leta.

B. SOFINANCIRANJE POBUD SKUPNOSTI

Odmevni dogodki na evropski ravni, katerih cilj je ozaveščanje o ciljih evropskega leta in ki se po možnosti organizirajo v sodelovanju s predsedujočima državama v letu 2011, lahko prejmejo donacijo Skupnosti, ki znaša največ 80 % skupnih upravičenih stroškov.

C. SOFINANCIRANJE NACIONALNIH POBUD

Vsak nacionalni usklajevalni organ predloži samo en zahtevek za finančna sredstva Skupnosti. V zahtevku za finančna sredstva je opisan delovni program nacionalnega usklajevalnega organa ali ukrep, ki se bo financiral in je namenjen promociji evropskega leta. Zahtevku za donacijo je priložen podroben proračun, ki določa skupne stroške predlaganih pobud/delovnega programa ter znesek in vire sofinanciranja. Finančna sredstva Skupnosti lahko krijejo največ 80 % skupnih upravičenih stroškov.

Komisija določi okvirne zneske, ki so na voljo za donacije posameznim nacionalnim usklajevalnim programom, in rok za predložitev zahtevkov. V merilih je treba upoštevati prebivalstvo, življenjske stroške in nespremenljiv znesek na državo članico za zagotovitev najnižje stopnje dejavnosti.

Končni zneski, ki se bodo dodelili, se določijo na podlagi posameznih zahtevkov za donacije, ki jih predložijo nacionalni usklajevalni organi. Skupnost sofinancira največ 80 % skupnih upravičenih stroškov.

Delovni programi/ukrepi lahko vključujejo:

- srečanja in dogodke, povezane s cilji evropskega leta, vključno z nacionalnimi dogodki za začetek in promocijo evropskega leta, ustvarjanje spodbujevalnega učinka in zagotovitev odprtega prostora za razpravo o konkretnih pobudah,
- konference in seminarje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ki omogočajo vzajemno učenje in izmenjavo dobrih praks,
- informiranje, raziskovalne dejavnosti in s tem povezane študije, izobraževalne in promocijske kampanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z organizacijo nagrajevanja in tekmovanj,
- sodelovanje z mediji.

D. POBUDE, ZA KATERE SE NE DODELI FINANČNA POMOČ SKUPNOSTI

Skupnost bo odobrila nefinančno podporo, vključno s pisno odobritvijo uporabe logotipa, ko bo oblikovan, in drugega gradiva, povezanega z evropskim letom, za pobude javnih ali zasebnih organizacij, če lahko te organizacije Komisiji zagotovijo, da se bodo te pobude izvajale ali izvedle v letu 2011 in bodo verjetno učinkovito prispevale k uresničevanju ciljev evropskega leta.
